

DNY GE GRAFIE

**Geografická sekce Přírodovědecké
fakulty Univerzity Karlovy**

Albertov 6, Praha 2

15.—19. 11. 2021

PODROBNÝ PROGRAM

Výstavy

- Výstavy se nacházejí na chodbách v prostorách budovy Albertov 6 (v 1., 2. a 3. patře) a jsou přístupné po celou dobu konání akce, tj. **denně 8:00-18:00**.

Svět geografie

1. a 2. patro

- Geografie jako jediná komplexní věda se zabývá výzkumem širokého spektra jevů a procesů od populačního chování, přes společenské aspekty, až k dálkovému průzkumu Země, fungování přírody a tvorby krajiny. Výstava popularizační formou představuje výběr z výsledků výzkumu ve všech dílčích sférách oboru. Výstava je koncipována tak, aby byla srozumitelná i mladším žákům.

Geografický ústav 1920-1940: oni byli první

2. patro

- Výstava pojednává o počátcích výzkumu a výuky geografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Představuje 20 výrazných osobností, které zásadním způsobem ovlivnily směřování oboru i celou generaci studentů geografie. Návštěvníci si kromě 60 originálních dokumentů mohou prohlédnout nástěnné fotografie tří meziválečných děkanů PřF UK, glóbus firmy Jan Felkl a syn upravený Stanislavem Nikolauem v roce 1921 či postup stavby budovy přírodovědeckých oborů na Albertově a kopie starých map z edice Monumenta cartographica Bohemiae.

Pondělí, 15. 11. 2021

VÝSTAVY

8:00—18:00, 2. a 3. patro

- Po celý den jsou volně přístupné výstavy: **Svět geografie, Geografický ústav 1920-1940: oni byli první.**

AKCE

Křest knihy: Konfliktní regiony světa – Evropa

15:00—17:00, Knihovna geografie

- Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o. a Česká geografická společnost Vás srdečně zvou na křest knihy RNDr. Libora Jelena, Ph.D. Konfliktní regiony světa – Evropa.
- Svoji účast potvrďte do 10. 11. 2021 na e-mail: libor.jelen@natur.cuni.cz

PŘEDNÁŠKY

Geografické pondělí: Sčítání a každoroční počty obyvatel: Víme, kolik nás je?

16:30—18:00, Levá rýsovna

- Diskuse s odborníky i akademiky na aktuální téma.
- Sčítání obyvatelstva již půldruhého století patří ke klíčovému zdroji informací o jeho početním stavu a demografické struktuře. Koná se sice jednou za desetiletí, ale bez něho bychom nevěděli, kolik nás je a jakou má naše obyvatelstvo strukturu ani v období mezi sčítáními. Naše diskusní odpoledne bude věnována historii i současnosti populačních censů a zejména poslednímu z nich, tomu letošnímu. V kontextu sčítání budou naši hosté diskutovat také každoročních bilance obyvatelstva a připravované revoluční změny v tvorbě statistik obyvatelstva.

Diskutující:

- Mgr. Terezie Štyglerová, demografka, vedoucí oddělení Demografické statistiky ČSÚ
- Mgr. Robert Šanda, geograf, ředitel odboru statistiky obyvatelstva ČSÚ.
- RNDr. Tomáš Kučera, CSc., pověřený rolí moderátora, původně geograf, dnes spíše již jen demograf, katedra demografie a geodemografie PřF UK
- Podrobnosti: <https://www.geografienasbavi.cz/program-pro-verejnost/GP-02>

Úterý, 16. 11. 2021

VÝSTAVY

8:00—18:00, 2. a 3. patro

- Po celý den jsou volně přístupné výstavy: **Svět geografie, Geografický ústav 1920-1940: oni byli první.**

AKTIVITY

GEOLAB

8:00—13:00, chodba 2. patro

- Interaktivní aktivity a hry umožňující vyzkoušet si vlastní geografický přehled a nahlédnout do aktuálních problémů, které geografové řeší.

PŘEDNÁŠKY

Představuje sucho skutečnou hrozbu?

9:00—10:00, Věž

- Sucho jakožto novodobý fenomén představuje riziko nejen pro naši krajinu, ale i pro nás samotné. Je jeho hrozba skutečná nebo se jedná pouze o zastrašování a politický nástroj? Může svět opravdu přijít o vodu? Přednáška se bude zabývat stavem naší krajiny napříč celou společností.

Jak lze využít moderní geoinformační technologie k rekonstrukci zaniklých středověkých objektů?

10:00—11:00, Věž

- Moderní geoinformační technologie umožňují rekonstruovat a vizualizovat dnes již zaniklá území. Jedním z takových území je i zaniklý středověký Ostrovský klášter, který se nacházel na ostrově u soutoku Vltavy a Sázavy. Za pomoci pokročilých 3D technologií se podařilo odborníkům z Katedry aplikované geoinformatiky a kartografie klášter oživit. Společně s ním i se středověké město Sekanka. V rámci výzkumu se povedlo provést nejen rekonstrukci tohoto území, ale i vytvořit fyzický 3D model vytisknutý na barevné tiskárně nebo vytvořit detailní virtuální muzeum zobrazující dochované fragmenty objektů, které byly nalezeny během archeologických průzkumů v 50. letech minulého století pod vedením doc. Richtera. Pojďte s námi pomocí geoinformatiky cestovat časem a seznámit se tak s možnostmi tvorby dnešních 3D modelů, map, mobilních či webových aplikací a též i například počítačových her.

Geografický výzkum (politického) graffiti: Co nám graffiti říkají o prostoru města?

10:30—11:30, Levá rýsovna

- Pro veřejnost je téma graffiti velmi kontroverzní a často vyvolává protichůdné reakce. Jedni ho vnímají jako umění či zpestření veřejného prostoru a podporují otevírání nových legálních ploch pro jeho tvorbu. Druzí ho pak vidí spíše jako činnost ohrožující soukromý i veřejný majetek či degradující stavby i samotný veřejný prostor a nekompromisně proti němu bojují. Veřejný prostor zajímá také geografii a graffiti jí o něm mohou hodně napovědět. Příspěvek se zaměří na různé koncepty prostorového výzkumu graffiti, na jednotlivé typy a jejich pravděpodobnou lokalizaci v prostoru města. Představeny budou také výsledky výzkumu graffiti v Praze (Holešovice, Letná, Bubeneč), který byl zaměřen především na politické graffiti a politický symbolický prostor.

~~Prírodné vedy: Kam až nám dovolí príroda nazrieť?~~ **ZRUŠENO**

~~11:30—12:30, Levá rýsovna~~

- ~~• Veda od svojho počiatku prechádza zložitým procesom vývoja, ktorý nás vedie k dôkladnému poznaniu sveta vôkol nás. Snaha o odhalenie elementárnej podstaty prírodných zákonov sa v 21. storočí stupňuje, no často naráža na neprekonateľné prekážky. Existujú hranice poznania našej reality a akým výzvam čelia prírodné vedy? Uvedomenie si významu multidisciplinárnych vied ponúka prostredníctvom vzdelávania a výchovy možnosť viesť dnešnú spoločnosť k vyšším hodnotám s dlhodobou udržateľnosťou rozvoja prírodného prostredia. Otázkou ostáva, či niekedy pochopíme okolitý svet, či budeme schopní jeho detailného opisu a následných predpovedí. A prečo by sme sa oň mali z vlastnej iniciatívy vôbec zaujímať?~~

Čtvrtek, 18. 11. 2021

VÝSTAVY

8:00—18:00, 2. a 3. patro

- Po celý den jsou volně přístupné výstavy: **Svět geografie, Geografický ústav 1920-1940: oni byli první.**

AKTIVITY

GEOLAB

8:00—13:00, chodba 2. patro

- Interaktivní aktivity a hry umožňující vyzkoušet si vlastní geografický přehled a nahlédnout do aktuálních problémů, které geografové řeší.

Geografie pro život – Den zdraví

9:00—15:00, chodba 1. patro

- Víte, jaké máte riziko civilizačních onemocnění? Víte, kolik byste měli vážit? Jaké máte v těle množství tuku a svaloviny? To všechno můžete zjistit na Dni zdraví. Cílem „Dne zdraví“ je podpořit zdravý životní styl, zvýšit zdravotní gramotnost a informovat účastníky akce o tom, jak správně pečovat o své zdraví a jak předcházet zdravotním potížím.
- Celodenní program se zaměřením na prevenci nádorových a kardiovaskulárních onemocnění: měření krevního tlaku, měření tělesného tuku, stanovení BMI, nácvik samovyšetření prsu na modelu, nácvik samovyšetření varlat na modelu, hodnocení rizika civilizačních chorob, orientační změření fyzické zdatnosti, nácvik mytí rukou, demonstrace zhoršení zrakového vnímání a prostorové orientace pod vlivem alkoholu, prevence kouření.

Georeferencování v Knihovně geografie

13:00—15:00, Knihovna geografie

- Zapojení do projektu Staremapy.cz. Srovnejte staré a nové mapy a změnu města i krajiny. Porovnávání proměny území v čase díky webové aplikaci, která pracuje na jednoduchém označení stejné lokality na staré mapě v jedné, a na současné mapě v druhé polovině obrazovky

PŘEDNÁŠKY

Cesta za zatměním Slunce do USA 2021

8:00—9:30, Věž

- Jak mohou být geografické informační systémy (GIS) užitečné pro řízení a správu měst a regionů? Kde všude se s nimi můžeme setkat? Jak můžete GIS využít právě Vy? Pokud Vás zajímají odpovědi na podobné otázky a chcete si práci s GIS vyzkoušet prakticky na reálných příkladech, tak určitě přijďte. Seznámíte se s geoportály, ve kterých lze vyhledávat a analyzovat prostorové informace, vyřešíte lokalizační úlohu v prostředí volně dostupného softwaru QGIS a hlavně se inspiřujete k vlastní objevitelské a tvůrčí práci s GIS.

Jak lze zkoumat sopečnou činnost pomocí DPZ?

8:00—9:00, učebna Z3

- V rámci cvičení se seznámíme s možnostmi cloud based technologií v DPZ (Dálkový průzkum Země). Vyzkoušíme si pomocí volně dostupné aplikace Sentinel Hub a optických multispektrálních družicových dat Sentinel-2 pozorovat explozi sopky Taal, která se řadí mezi 10 nejnebezpečnějších sopek na světě.

Mileniálové z pohledu demografie

9:00—10:00, Pravá rýsovna

- Program začne stručným kvízem, který účastníci budou moci vyplnit na svých chytrých telefonech s připojením k internetu. Případně si účastník může otázky zodpovědět jen sám pro sebe a následně porovnat svá očekávání s prezentovanými zjištěními z výzkumu Současná česká rodina, které následně představí Jiřina Kocourková a Jitka Slabá. Příspěvek se zaměří především na sexuální a reprodukční chování tzv. mileniálů. V jakém věku začínají s intimním životem? Chovají se zodpovědněji než předchozí generace? A v jakém věku plánují rodinu? Na konci bude ponechán i prostor pro doplňující otázky ze strany posluchačů.

Změny klimatu v horských oblastech: Budeme mít i nadále dostatek vody?

9:00—10:00, Mineralogická posluchárna

- Řada z nás slyšela, nebo se i na vlastní oči přesvědčila, jak horské ledovce tají. Nejen ty v Alpách, ale téměř všude na světě. Zároveň máme pocit, že i sněhu je stále méně a také dříve taje. Obojí je jedním z mnoha projevů změn klimatu, které si nejvíce spojujeme s postupným oteplováním. A to nejen v létě, kdy je zkrátka více teplo, ale i v zimě, kdy naopak sledujeme, že se stále více srážek vyskytuje jako déšť než jako sníh. Díky tomu všemu můžeme čelit stále větším problémům se zásobováním vodou. A pokud se k tomu přidá sucho, jako se to v Evropě děje v posledních letech, může být zajištění dostatku vody skutečně výzva. Jaké změny spojené s horskými oblastmi můžeme tedy očekávat? Jak moc nás to ovlivní a na co se připravit? A je pravda, že pokud v zimě málo sněží, může to ovlivnit dostupnost vody v létě? To vše jsou otázky, na které se pokusíme během přednášky odpovědět.

Bude nás mít kdo léčit?

10:00—11:00, Pravá rýsovna

- Stárnoucí obyvatelstvo Česka bude vykazovat vyšší poptávku po zdravotní péči, která bude znamenat zajištění dostatečného počtu zdravotnických pracovníků. Současné trendy vývoje však v mnoha zdravotnických odbornostech již nyní vykazují výrazné problémy se zajištěním dostatečné kapacity poskytovaných zdravotních služeb. Jakých odborností se to týká? Kde lze očekávat největší problémy v zajištění základních zdravotních služeb? Kolik lékařů by bylo zapotřebí, aby byly zachováno současné zatížení lékařů?

České parlamentní volby 2021: průzkumy, modely, predikce, výsledky a geografie!

11:00—12:00, Pravá rýsovna

- Volby do Poslanecké sněmovny zaměstnají spoustu odvětví. Média si zadávají předvolební průzkumy veřejného mínění, politické strany a jejich PR agentury optimalizují volební kampaně, sázkové kanceláře vypisují kurzy na volební výsledky, televize se předhánějí v predikcích konečných výsledků v průběhu sčítání a po jejich skončení všichni analyzují, jak to vlastně všechno dopadlo. Jak je ale do celého tohoto volebního cirkusu zapojena geografie? Přijďte na přednášku a dozvíte se to...

Jak fungují metropole a aglomerace v Česku?

12:00—13:00, Pravá rýsovna

- Metropolitní oblasti a aglomerace zahrnují významnou část území Česka. Některé jsou tvořené jedním hlavním centrem (Pražská metropolitní oblast), jiné mají více větších center (Ostravsko, Ústecko-chomutovská aglomerace), přesto mají řadu shodných charakteristik. Co ale vlastně v praxi řeší obce v těchto oblastech? A liší se jejich činnosti a přání napříč jednotlivými metropolemi a aglomeracemi? Na to vše nám pomohlo najít odpovědi dotazníkové šetření mezi zástupci obcí, které si na jaře roku 2021 zpracovalo Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj.

Pátek, 19. 11. 2021

VÝSTAVY

8:00—18:00, 2. a 3. patro

- Po celý den jsou volně přístupné výstavy: **Svět geografie, Geografický ústav 1920-1940: oni byli první.**

AKTIVITY

Komentované prohlídky Mapové sbírky UK

10:00–10:45 a 12:00–12:45, Mapová sbírka

- Budou vystaveny reprodukce základních děl z fondu sbírky a zároveň představeny hlavní evropské kartografické směry a školy. Návštěvníci uvidí zvětšené kopie starých map Česka, Evropy i celého světa z dílny S. Münstera, J. A. Komenského, P. J. Šafaříka, J. B. Homanna, H. Hondia, A. Ortelia, G. M. Seuttera, P. Mortiera, G. Delisle či G. Z Tilbury.

Kapacita prohlídky omezena na 15 osob. V případě zájmu o prohlídku je nutné rezervovat termín předem na email: jakub.jelen@natur.cuni.cz (jednotlivci i skupiny)

GEOLAB

8:00—13:00, chodba 2. patro

- Interaktivní aktivity a hry umožňující vyzkoušet si vlastní geografický přehled a nahlédnout do aktuálních problémů, které geografové řeší.

Kde leží zajímavé turistické novinky posledních let?

8:00—9:00, chodba 2. patro

- Interaktivní soutěž
- V posledních letech vznikla celá řada nových turistických cílů – nové rozhledny, speciální stezky, science centra, zoo, zábavní či tematické areály a někdy i poměrně bizarní místa. Zpřístupnění veřejnosti se dočkaly i některé hrady a zámky, církevní památky, stejně jako třeba sklárny a pivovary. Znáte je a víte, kde se nacházejí? Ověřte si to díky naší zábavné soutěži, při které vám odtajníme i mnoho geografických zákonitostí! Ti, kteří správně určí dostatečné množství atraktivit, dostanou malou odměnu. Ostatní získají alespoň zajímavé tipy na výlety!

Přijď si vyzkoušet mapové aplikace

11:00—13:00, učebna K2

- Baví tě mapy? A co mapové aplikace? Přijď si vyzkoušet, jak fungují mapové aplikace, které vznikly na geografické sekci v rámci projektu UNCE a významně se na nich podíleli zdejší studentky a studenti. Mimo jiné zde najdeš aplikace zabývající se migrací, volbami, nezaměstnaností, covidem, stárnutím, ale i kvalitou vody. Poradí, vysvětlí či jinak pomůže jeden z členů redakční rady mapového portálu.

PŘEDNÁŠKY

Globální oteplování a ledovcové štíty Antarktidy a Grónska

9:00—10:00, Mineralogická posluchárna

- Člověkem vyvolaná klimatická změna se projevuje nejvýrazněji ve vyšších zeměpisných šířkách a ovlivňuje tak ledovcové štíty v Antarktidě a v Grónsku. Budoucnost těchto ledovcových štítů je závislá na vývoji klimatu v následujících desetiletích a staletích. V mezním scénáři hrozí kolaps těchto ledovcových štítů a výrazný nárůst hladiny světového oceánu, který by způsobil zatopení hustě obydlených pobřežních oblastí. Tato přednáška zmapuje současné znalosti o reakci ledovcových štítů na oteplovající se klima, načrtne varianty vývoje ledovcových štítů pro jednotlivé klimatické scénáře a zhodnotí důsledky nárůstu hladiny světového oceánu pro společnost.

Kde vlastně geografové pracují a co dělají?

10:00—11:30, Levá rýsovna

- Geografové mají široké uplatnění v praxi. Část absolventů sociální a politické geografie v současnosti pracuje na Ministerstvu pro místní rozvoj a také na Ministerstvu vnitra. Protože obě ministerstva společně řeší různá témata, připravili jsme pro vás společnou přednášku o tom, co všechno děláme. Dotkneme se témat jako je tvorba mapového portálu, komunikace se starosty obcí a meziobecní spolupráce, rozvoj venkova a dostupnost služeb na venkově, práce s daty od mobilních operátorů apod. V druhé polovině tematického bloku si vyzkoušíte geografický kvíz, vítězný tým se samozřejmě může těšit na odměnu :)

Jak demografové a geografové vidí současnou pandemii?

10:00—11:00, učebna Z1

- Současná pandemie covid-19 může být vnímána z různých úhlů pohledu i z hlediska poznatků různých oborů od přírodovědných po sociální. Specifický pohled pak má demografie a geografie. V rámci semináře si ukážeme online nástroje, které obě perspektivy představují, budeme se věnovat geografickým rozdílům v hodnotách vybraných ukazatelů i demografické analýze umožňující popisovat především dopady pandemie, ale také specifika jejího průběhu, mj. z pohledu věkových struktur.

Rodina v 19. století

11:30—12:30, Levá rýsovna

- V úvodu přednášky budou studenti odpovídat na kvíz sestavený v rámci programu Kahoot. Následná přednáška bude vycházet z odpovědí a bude se dotýkat následujících otázek: Jaká byla velikost rodin v 19. století? V kolika letech vstupovali lidé do manželství? Jak dlouho lidé v manželství obvykle žili? Bylo možné se rozvést? Rodily se děti i mimo manželství? Kolik dětí se nedožilo dospělosti?